

Informatsioon ja Eesti Euroopa Ülemkogu mitteametlikuks kohtumiseks 18. -19. oktoobril 2007.a

Lissabonis toimuva Euroopa Ülemkogu mitteametlikul kohtumisel on kavatsus sõlmida riigi- ja valitsusjuhtide tasemel poliitiline kokkulepe käimasoleva valitsustevahelise konverentsi raames ELi aluslepingute reformiprotsessi osas. Teise teemana on tõstatatud Prantsusmaa ja Saksamaa ühisinitsiatiivil Lissaboni strateegia välismõõde, mille eesistuja on lülitanud ülemkogu mitteametliku kohtumise päevakorda. Euroopa Komisjon omalt poolt panustas ülemkogu aruteludesse teatisega Euroopa huvidest globaliseerunud maailmas.

EL konkurentsivõime välisaspektid üleilmastumise taustal

Eesti tervitab debatti Lissaboni välisdimensiooni osas, arutamaks globaliseerumisest tulenevaid väljakutseid ühiselt. Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide konkurentsivõime tõstmine on jätkuvalt üks Euroopa Liidu ees seisvaid olulisemaid väljakutseid. Samuti peame oluliseks liikmesriikide kodanike informeeritust maailmamajanduse globaliseerumisest tulenevatest uutest võimalustest ja väljakutsetest.

Eesti on seisukohal, et globaliseerumine edendab konkurentsi, mis omakorda toob pikemas perspektiivis kaasa majanduskasvu, loob juurde töökohti ja aitab kaasa hinnastabiilsusele. Samas on globaliseerumise positiivsete mõjude kindlustamiseks oluline tõsta Euroopa Liidu ettevõtete konkurentsivõimet välisurgudel, säilitada Euroopa atraktiivsus investeerimiskeskonnana ning suurendada turgude ja ettevõtete paindlikkust, et reageerida toimuvatele muutustele. Seda eesmärki aitavad saavutada eelkõige siseturu jätkuv arendamine ning majanduskasvu ja tööhõive strateegia eesmärkide elluviimine.

Siseturu töölerakendamine. Peame oluliseks jätkata siseturu arendamist täielikult avatud turu suunas. Leiame, et EL liigub õiges suunas. Uuendatud majanduskasvu ja tööhõive (Lissaboni) strateegia raames määratles ülemkogu 2006.a märtsis konkurentsivõime tõstmise seisukohalt neli võtmevaldkonda - teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon; ettevõtluskeskkonna atraktiivsus; tööturg ja töötajate oskuste arendamine ning energia ja kliimamuutused. Eesti seisukoht on, et need neli valdkonda peaksid ka edaspidi jääma meie prioriteetideks.

Leiame, et eriti teadus- ja arendustegevus peab olema suunatud rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele, täpsemalt konkreetsete müügi-, iseäranis ekspordipotentsiaaliga toodete ja lahenduste väljaarendamisele. Oluline tegevussuund on väike ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) rahvusvahelistumine, mis vajab konkreetsemaid poliitikaid ja abinõusid. Mõistagi ei saa reforme ellu viia paari aastaga ning keskenduda tuleks nende juba varem seatud eesmärkide elluviimisele.

Soodsate tingimuste loomine EL ettevõtetele välisurgudel. Eesti peab väga oluliseks ka soodsate tingimuste loomist Euroopa Liidu ettevõtete konkurentsivõime tõstmiseks välisurgudel.

Toetame Euroopa Komisjoni algatusi konkurentsivõime välisaspektide osas, mis on suunatud turgude senisest suurema avatuse saavutamisele, sealhulgas EList tulevale ekspordile ja investeeringutele. Meie prioriteediks on kolmandate riikide turgudele, sealhulgas tooraineturgudele, juurdepääsu parandamine tollitariifide alandamise ja mittetariifsete piirangute kõrvaldamisega. Euroopa peab vältima proteksionismi, mis toob kaasa hinnatõusu tarbijate ja ettevõtete jaoks ning piirab valikuvõimalusi. Seetõttu peame oluliseks vastastikkuse põhimõtte austamist suhetes kolmandate riikidega.

Eriti oluliseks peab Eesti teenustekaubanduse liberaliseerimist suhetes kolmandate riikidega. Samuti on tähtis tõhusa ning läbipaistva õigusraamistiku arendamine riigihanketurgude, kaubandusaspektide ja intellektuaalomandi õiguste vallas. Õiglased reeglid rahvusvahelistele konkurentidele tagaksid kõigile võrdsed tingimused ja õiglase konkurentsi.

Kliimamuutused. Euroopa Liit peab maailmas jõuliselt tegutsema, et saavutada 2007. a märtsi ülemkogul vastu võetud eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid eelkõige maailma arenenud riikides 1990. aastaga võrreldes 30% võrra aastaks 2020. Ülemkogul vastuvõetud lubadus, et Euroopa Liit vähendab sõltumata rahvusvahelise kokkuleppe saavutamisest ühepoolset kasvuhoonegaaside heitkoguseid igal juhul 20% võrra samal perioodil, on kindel tõestus, et ja oleme kliimaprobleemide arutamisel maailmas eestvedajateks. On selge, et kliimamuutuste mõjusid suudame leevendada vaid rahvusvahelisel tasemel ühiselt tegutsedes. Maailma mastaabis ühesugused kohustused tagaksid ka meie ettevõtjatele võrdsed konkurentsitingimused välisurgudel. Keskmises perspektiivis on võrdsed konkurentsitingimused olulised, kuid pikemas perspektiivis suunab ka Euroopa Liidu ühepoolne kohustuste võtmine meie ettevõtjaid uuenduste ning keskkonnasäästlike tehnoloogiate väljatöötamisele ja kasutuselevõtmisele.

Energiapoliitika. Eesti leiab, et EL peab energiaalases välissuhtluses olema võimalikult ühtne. Kolmandate riikidega sõlmitavad kahepoolsed kokkulepped ei tohi kahjustada ELi kui terviku huve. Muuhulgas toetab Eesti Euroopa Komisjoni hiljuti avaldatud energiapaketi sisalduvat ideed, mille kohaselt piiratakse kolmandate riikide kapitali juurdepääsu elutähtsatele energia infrastruktuurile.

Infotehnoloogilised lahendused ja küberturvalisus. Infotehnoloogia lahendused on veel paljuski kasutamata ressurss ELi firmade konkurentsivõime arendamisel maailmas. Eesti kogemus on näidanud, et IT-lahendused (e-pangandus, e-raamatupidamine jm) töötavad hästi. Samuti oleks oluline asuda rakendama piiriülelset tunnustatud digitaalalkirja. Kõikide IT-lahenduste puhul tuleb märkida IT-turvalisuse aspekti. Eesti peab teemat eriti oluliseks. Tegemist pole Eesti-spetsiifilise probleemiga, vaid uue ohuga, mille ohvriks võib langeda ükskõik milline arenenud, IT-süsteeme aktiivselt kasutav riik maailmas. Oleme edastanud konkreetseid ettepanekuid Euroopa Komisjonile karistusõigustiku muutmisele kriitilise infrastruktuuri arvutisüsteemide ja arvutisüsteemide, mis on seotud

avalike teenuste osutamise osas, aga Eesti näeb vajadust küberkuritegevuse vastase võitluse arendamiseks ELis palju laiemalt. Leiame, et põhjalikku tähelepanu vajaks ka küberkuritegevuse mõju hindamine Euroopa Liidu konkurentsivõimele ning et seda teemat tuleks analüüsida Lissaboni protsessi raames. Ka väiksemamastaabilised küberrünnakud võivad oluliselt mõjutada ettevõtete konkurentsivõimet nii sise- kui välisurul. Tarvis oleks piisavat nii ELi sisest kui rahvusvahelist õiguskeskkonda, mis IT-lahendusi aktiivselt kasutavaid ettevõtjaid kaitseks.